

Olympiády prodražují policisté a stavbaři

Je olympiáda dojnou krávou, nebo černou dírou polykající peníze? Záleží na úhlu pohledu. Žádné hry od sedmdesátých let ještě neprodělaly, tvrdí Mezinárodní olympijský výbor. Dokonce i Atény, kde se náklady na hry zvýšily oproti původním odhadům dvojnásobně, hlásí zisk 190 miliónů dolarů.

Kritici sportovních akcí to vidí jinak. Od skončení olympiády v Los Angeles v roce 1984 už nebyly žádné hry ziskové, uvádí světový tisk. Montreal, kde se hry konaly v roce 1976, dokonce oznámil splacení svých »olympijských« dluhů teprve loni.

Miliardy na policisty

Oba tábory mají pravdu. Záleží totiž na tom, co se do nákladů a výnosů započítá. Je to jenom samotná organizace her, nebo i výdaje na stavbu nových silnic a platy hlídkujících policistů? Příjmy z lístků a televizních práv? Či i vyšší výnos daní a zisk prodavačů zmrzliny u stadiónu?

Pokud bychom počítali pouze přímé náklady, olympiáda se vyplatí. Jenže většina olympiád se prodražila právě kvůli nepřímým nákladům - stavbě silnic, olympijských vesniček či platbám na přesčasy hlídkujícím policistům a vojákům. Tyhle položky původní odhady většinou podcenily. Olympiáda v Sydney stála místo plánovaných tří miliard australských dolarů 6,6 miliardy. Podobné to bylo v Aténách - zatím nejdražší hry v historii tam stály 8,6 miliardy eur (tedy asi 240 miliard korun).

Atény teď překoná Londýn, kde budou hry v roce 2012. Při prvních úvahách v roce 2004 počítalo město s tím, že si hry na sebe vydělají. O dva roky později se ukázalo, že budou třeba asi dvě miliardy liber. Minulý týden organizační výbor oznámil, že se náklady zvednou na 9,3 miliardy liber (asi 383 miliard korun). Vzrostly ceny stavebního materiálu, původní odhad nepočítal s placením daní a dostatečnými náklady na bezpečnost, zdůvodnila to v parlamentu Tessa Jowellová, britská ministryně pro olympiádu.

Ceny a výdaje, a na to upozorňuje i pražský primátor Pavel Bém, nelze prostě na tak dlouhou dobu dopředu přesně odhadnout.

Vyhrajeme letiště

Jenže v těchto nákladech nejsou započítány stavby, které by hostitelské město beztak potřebovalo, tvrdí příznivci pořádání her. Atény třeba získaly díky olympiádě nové letiště a dálnici. Barcelona postavila silniční okruh a spoustu sportovišť. Bez toho by hry byly ziskové.

Nebylo by ale lepší s některými stavbami nějaký rok počkat? Nebo investovat peníze jinak? Existují přece ziskovější projekty. Navíc náklady na hry platí všichni občané ze svých daní. Podíl veřejných výdajů na nákladech her je značný - v Londýně to bude téměř 80 procent, v případě Prahy by to bylo přes 50 procent. »Účelem obchodu zvaného olympiáda je, že si politici pořádající země koupí prestiž a popularitu za peníze daňových poplatníků,« hodnotí to ekonom Pavel Kohout z PPF. Hry město proslaví, přitáhnou turisty, zaplní hotely, říkají zastánci olympiády v Praze. Díky hrám v Atlantě či Barceloně vzrostl HDP pořadatelské země o miliardu dolarů, uvádí ekonom Petr Zemčík z institutu CERGE. To znamená, že hry v Praze by byly přínosem.

»Kdyby ale rapidně vzrostly plánované náklady, jako se to stalo u Sazka Areny či u některých staveb v Aténách, může to být jinak,« upozorňuje Zemčík. Analýzy navíc podmiňují ziskovost pražské olympiády reformou veřejných financí a úspěšným získáváním peněz z prostředků Evropské unie.